

Helse- og omsorgsdepartementet
Spesialisthelsetjenesteavd.
Postboks 8011 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.: 200800121 Vår ref.: 2006/00432 Dato: 09.04.2008
CBE

HØRINGSSVAR: FORSLAG OM FINANSIERING AV BASISBEVILGNINGEN TIL DE REGIONALE HELSEFORETAKENE

Fellesorganisasjonen (FO) vil med dette komme med våre merknader til foreliggende høring. Vi kommer ikke med detaljerte kommentarer til hvert enkelt kapittel, men ønsker å benytte anledningen til å fremme noen generelle synspunkt.

FOs medlemmer i helseforetakene utfører og har ansvar for en rekke ulike funksjoner. Barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere arbeider særlig innenfor habilitering/ rehabilitering, psykisk helsevern, rustjenestene og sosialfaglige tjenester i somatiske sykehus. Av funksjoner kan nevnes miljøterapeutisk arbeid, veiledning til kommuner og andre, behandling og konsultasjoner, koordinering i og mellom tjenester og nivåer i helse- og sosialtjenestene, rettighets- og informasjonsarbeid og støttesamtaler med pasient og pårørende.

FO slutter seg til de som mener at situasjonen for landets helseforetak er en stor utfordring. For helse- og sosialfaglig personell i helseforetak er faglige verdier og yrkesetikk viktig. Personalet er her, som ellers i helse- og sosialsektoren, oppriktig opptatt av å gjøre en god faglig jobb. Samtidig opplever de å komme i skvis mellom et økende krav om effektivisering og hensynet til kvalitet. Det snakkes mye om kvalitet, men i praksis ser vi at fokuset først og fremst er rettet mot lønnsomhet og produktivitet. Kvantitet går foran kvalitet. En slik arbeidshverdag gjør at helse- og sosialfaglig personell stadig kommer opp i alvorlige dilemmaer. Når ansatte blir målt på hvor mange pasienter som er behandlet per dag, kan det være en utfordring å dra på et hjemmebesøk der reisetiden er stor. Når føringene er lagt på rask utskrivning, kan det være vanskelig å følge opp barn og familier over tid. Dette kan ofte være hensiktsmessig i forhold til forebygging, selv om kriteriene for utskrivning objektivt sett er oppfylt. *FOs medlemmer i helseforetakene opplever en utvikling der en markedsøkonomisk tankegang er i*

FO

Besøksadresse:
Mariboesgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
23 06 11 70

Telefaks:
23 06 11 14

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

ferd med å gjennomsyre hele helsevesenet. En slik utvikling er FO svært skeptisk til.

Resultatet er at velferdsstaten har blitt avhengig av ansatte som strekker seg ekstra langt for å få endene til å møtes. Dette er fagfolk som står ansikt til ansikt med brukerne, og som ikke har samvittighet til å gå fra ansvaret for å imøtekomme deres behov. Effektiv sykehusdrift og pasientbehandling handler selvsagt også om produktivitet. Men sykehus er ikke butikk. *Fellesorganisasjonen mener helse- og sosialfaglig personell i helseforetakene i alt for lang tid har vært presset til å gå på akkord med faglige verdier.*

Problemet er også at makt og ansvar ikke følges ad. Makten sitter i øvre del av organisasjonen, mens ansvaret plasseres i frontlinjen. Dette kan blant annet gi arbeidsmiljømessige utfordringer, og særlig mellomledere får særlige utfordringer. *Det er viktig å ha innflytelse på egen arbeidsplass, og fagfolk og andre ansatte skal være en aktiv deltaker i beslutningsprosessene.*

Når fokuset blir en raskest mulig utskrivning blir det lite rom for å jobbe med sosialt arbeid som omfatter pasientens totale livssituasjon. Særlig er sosialfaglige perspektiver i en skvis når situasjonen oppleves på en slik måte. Våre medlemmer melder om at sosialfaglige stillinger ofte er i fare for nedskjæringer. Dette forsterkes gjennom at sosialfaglig arbeid ikke synliggjøres godt nok i dagens finansieringssystemer, og helseforetak argumenterer for nedskjæringer i for eksempel sosionomtjenestene med at disse tjenestene ikke gir inntekter. Godt sosialfaglig arbeid fremmer samarbeid mellom ulike tjenester og mellom spesialisthelsetjenesten og kommunenes helse- og sosialtjenester. Dette forebygger re-innleggelser. Samtidig er sosialfaglig arbeid ofte tidkrevende og gir kanskje ikke like umiddelbare resultater som annet arbeid innenfor helseforetakene. *FO mener innhold og kvalitet må være rettesnor for arbeidet i helseforetakene. Sosialfaglig arbeid må være et satsningsområde i arbeidet med å løse helseforetakenes utfordringer.*

Det er viktig å finne frem til finansieringsordninger som sikrer riktig pasientbehandling ut i fra pasientenes behov, som er forutsigbare for hele helsevesenet og som fremmer god samhandling mellom primær- / kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. *FO er negativ til at store deler av pasientbehandlingen skal finansieres gjennom innsatsstyrt finansiering, og utfordrer helse- og omsorgsdepartementet til å bidra til at det utvikles finansieringsordninger som i større grad ivaretar disse faktorene.*

Helseforetakene er i henhold til Lov om helseforetak pålagt å føre sine regnskap i henhold til Regnskapsloven. Dette er en helt annen måte å føre regnskap på enn det tradisjonelle i norsk offentlig virksomhet. Kommunene og sykehusene før de ble foretak, førte sine regnskap etter vanlige prinsipper om pengestrøm ut og inn i løpet av periode. Regnskapsloven er avledet fra regnskapsføring i privat virksomhet hvor det interessante er å måle i forhold til forventet profitt av innsatt kapital. Regnskapsloven er med andre ord en markeditilpasset måte å føre regnskap på. Det er kjent at avskrivningsreglene gir et langt dårligere driftsresultat enn det som hadde vært situasjonen ved regnskapsføring som tidligere.

FO mener dette systemet kan føre til nedbygging av offentlig sektor og svekket parlamentarisk kontroll over skattebetalernes penger gjennom at systemet tilrettelegger for privatisering og fremmer offentlig-private løsninger, samt nye lover som begrenser offentlig innsyn. *FO ønsker at det blir gjort en analyse av hva det innebærer at helseforetakene er underlagt forretningsmessige prinsipper.*

Det er også viktig for FO å påpeke at den økonomiske situasjonen i landets helseforetak ikke kan sees på i en isolert setting. Hvordan kommunenes helse- og sosialtjenester fungerer, samt hvordan samarbeidet mellom disse og helseforetakene fungerer er av vesentlig betydning. *Derfor støtter FO de som fremhever at en styrking av helse- og sosialtjenestene i kommunene vil være et viktig og nødvendig bidrag for å løse utfordringene til landets helseforetak.*

FO ønsker til slutt å påpeke at man skal være svært forsiktig med en storstilt omfordeling mellom de regionale helseforetakene, slik konsekvensen av utvalgets forslag vil være. Helse Sør-Øst står overfor store utfordringer, noe som ikke vil bli mindre om man skal foreta en hurtig omfordeling av midler der denne regionen vil få forholdmessig mindre midler.

Med vennlig hilsen

Randi Reese
Forbundsleder